

Onderzoek Inwonerspanel: Activiteiten voor een duurzaam Nieuwegein

Auteur Tineke Brouwers

Respons onderzoek

Op 12 maart 2012 kregen de panelleden van 19 jaar en ouder (1009 personen) een e-mail met de vraag of zij digitaal een vragenlijst wilden invullen over activiteiten die bijdragen aan een duurzaam Nieuwegein. Na twee weken hadden 584 panelleden de vragenlijst ingevuld. Dit komt neer op een respons van 58 procent.

In verband met betrouwbaarheid van uitspraken en met privacy zijn antwoordcategorieën die door minder dan vijf panelleden zijn gekozen niet opgenomen in de notitie. In de tabel staat dan een streepje.

Samenvatting

Veel inwoners van Nieuwegein zijn actief voor een duurzaam Nieuwegein. Dat het 'goed is voor het milieu' is daarbij meestal niet de belangrijkste reden, ze vinden het normaal. Of ze geven aan "het is goed voor mezelf" (op de fiets) of "anderen hebben er nog iets aan" (spullen naar de kringloop). Dat laten de resultaten van het inwonerspanel van maart zien. 584 panelleden (58%) vulden toen de vragenlijst over 'Activiteiten voor een duurzaam Nieuwegein' in. Met de vragenlijst wilden we onder andere te weten komen wat inwoners weten en vinden van activiteiten die bijdragen aan een duurzaam Nieuwegein.

In de vragenlijst gaven 146 leden van het Inwonerspanel ook aan dat ze samen met andere inwoners, bedrijven, organisaties en de gemeente actief willen bijdragen aan een duurzaam Nieuwegein (25% van de respondenten). De gemeente organiseert daarom in juni een bijeenkomst met deze inwoners om met elkaar te verkennen wie met welke thema's aan de slag wil en op welke wijze.

Uit de resultaten blijkt verder dat de panelleden deze 'Activiteiten voor een duurzaam Nieuwegein' (zeer) belangrijk vinden:

- 97% vindt het (zeer) belangrijk dat Nieuwegeinse bedrijven en organisaties ook rekening houden met mens en milieu (maatschappelijk verantwoord ondernemen). 82% kiest bij aankopen (soms) bewust voor een winkel of bedrijf dat ook rekening houdt met mens en milieu of is dit van plan.
- 84% vindt het (zeer) belangrijk dat Nieuwegein (gemeente, bedrijven / organisaties en inwoners) zich actief inzet voor de Millenniumdoelen. 94% van hen draagt zelf ook bij aan Millenniumdoelen, door bijvoorbeeld spullen die ze niet meer gebruiken, maar nog goed zijn naar de kringloopwinkel te brengen (83%) en groene stroom en/of spaarlampen/LED-lampen te gebruiken (73%).

- Eerlijke handel, ofwel Fair Trade, is één van de Millenniumdoelen. De panelleden vinden het (zeer) belangrijk dat je in Nieuwegein Fairtrade producten kunt kopen (74%). De bekendheid van Fairtrade is bovendien toegenomen: wist in 2010 81% van de respondenten wat Fairtrade betekent, nu is dat 93%. Het aandeel mensen dat niet weet wat Fairtrade betekent of er nog nooit van gehoord heeft is bovendien afgenomen. Bijna driekwart van de panelleden die wel eens van Fairtrade gehoord hadden koopt wel eens Fairtrade producten en dan met name etenswaren (zoals suiker, chocolade en ander snoep, koffie, thee, vis met het MSC-keurmerk, fruit, rijst en wijn).

Het onderzoek laat ook zien dat de bekendheid van deze 'Activiteiten voor een duurzaam Nieuwegein' beter kan:

- 47% van de panelleden geeft aan Fairtrade producten meestal toevallig te kopen. 13% weet niet of ze Fairtrade producten kopen, omdat ze er niet op letten.
- De panelleden die hebben aangegeven geen Fairtrade producten te kopen, doen dit vaak niet, omdat ze er niet bij stil staan (32%; in 2010 was dit 34%).
- 24% van de panelleden kent bedrijven of organisaties in Nieuwegein die ook rekening houden met mens en milieu. De panelleden die bij hun aankopen niet bewust kiezen voor een winkel of bedrijf dat ook rekening houdt met mens en milieu, en dit ook niet van plan zijn, staan hier meestal niet bij stil (34%) of weten niet welke bedrijven/organisaties dat zijn (29%).

De panelleden blijven het liefst op de hoogte over duurzaamheid in Nieuwegein via De Molenkruier en de website van de gemeente. Ook andere lokale kranten en websites, evenals winkels die Fairtrade producten verkopen en bedrijven/organisaties die maatschappelijk verantwoord ondernemen spelen hierin een belangrijke rol. De komende tijd zal daarom (nog meer) de nadruk liggen op een goede communicatie. We willen de bekendheid van de al bestaande goede voorbeelden in de stad van activiteiten voor een duurzaam Nieuwegein vergroten. En op die manier tegelijkertijd anderen hiermee inspireren en stimuleren deze goede voorbeelden te volgen.

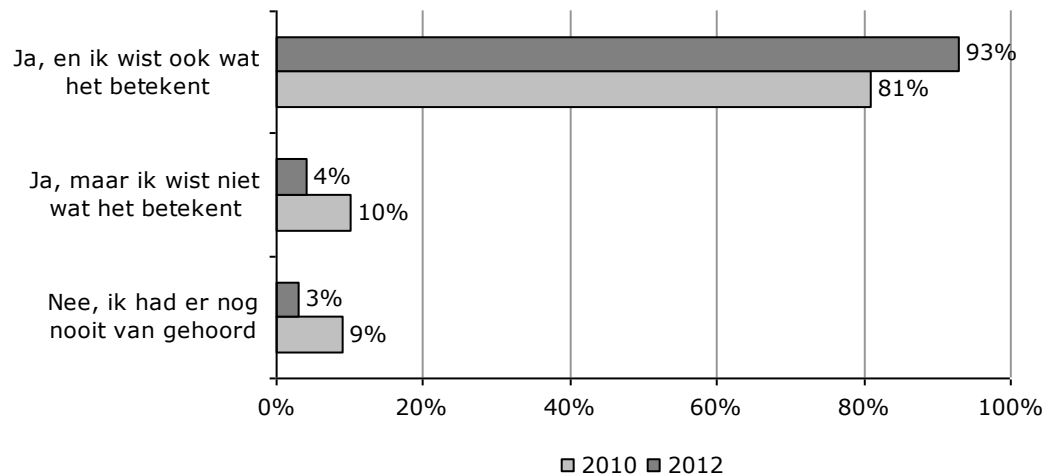
De uitkomsten

“Met deze vragenlijst willen we te weten komen wat u weet en vindt van deze activiteiten die bijdragen aan een duurzaam Nieuwegein. Ook willen we graag van u weten hoe we u hier het beste over kunnen informeren en of u interesse heeft om er een actieve bijdrage aan te leveren.”

Eerlijke handel

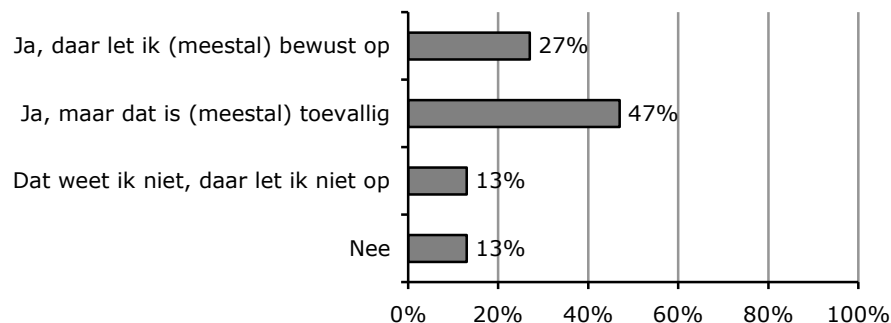
De panelleden is in een introductie uitgelegd wat eerlijke handel, Fairtrade, is. Hen is gevraagd of ze wel eens van Fairtrade gehoord hadden (voordat ze die introductie lazen en voordat ze in februari een e-mail kregen met daarin een waardebon voor een Fairtrade cadeautje). De meeste panelleden (93%) hadden van Fairtrade gehoord en wisten ook wat het betekent. (In 2010 was dit 81%.) Vier procent had er wel eens van gehoord, maar wist niet wat het betekent (10% in 2010) en drie procent had nog nooit van Fairtrade gehoord (9% in 2010). De resultaten van deze vraag staan in figuur 1.

Figuur 1: Had u (voordat u de introductie van dit onderzoek las en voordat u de mail over het cadeautje van ons kreeg) al wel eens van “Fairtrade” gehoord? 2012 (n = 584), 2010 (n = 687)

Van de panelleden die wel eens van Fairtrade gehoord hadden (ook als ze niet precies wisten wat het betekent) koopt 74% wel eens Fairtrade producten. Een kwart (27%) van deze panelleden let daar (meestal) bewust op, 47% geeft aan de Fairtrade producten (meestal) toevallig te kopen. Dertien procent weet niet of ze wel eens Fairtrade producten kopen; daar letten ze niet op. Nog eens dertien procent koopt nooit Fairtrade producten. De resultaten van deze vraag staan in figuur 2.

Figuur 2: Koopt u wel eens Fairtrade producten? (n = 566)

De panelleden die wel eens Fairtrade producten kopen is gevraagd van een aantal Fairtrade producten aan te geven of ze deze wel eens kopen. Etenswaren worden het meest genoemd. Van de panelleden koopt 60% koopt wel eens suiker, chocolade en ander snoep. De helft (49%) koopt wel eens koffie of thee en 46% koopt wel eens vis met het MSC-keurmerk. Van de panelleden is 38% van plan kleding met het Made-By of Fair Wear keurmerk te kopen, 36% om Fairtrade eten en drinken in een restaurant te bestellen en 34% om andere etenswaren dan koffie, thee / suiker, chocolade, snoep / vis te kopen. De resultaten van deze vraag staan in tabel 1. Nog eens 17% geeft in de categorie "anders" ook aan etenswaren te kopen, bijvoorbeeld fruit, rijst en wijn. Vier procent koopt cadeautjes (4%).

Tabel 1: Kunt u van de onderstaande Fairtrade producten aangeven of u ze wel eens koopt? (n = 418)

	Ja	Nee, maar ik ben dit wel van plan	Nee, en ik ben dit ook niet van plan
Suiker, chocolade en ander snoep	60%	18%	22%
Koffie, thee	49%	19%	32%
Vis met het MSC-keurmerk	46%	28%	27%
Andere etenswaren dan koffie, thee / suiker, chocolade, snoep / vis	44%	34%	22%
Meubels gemaakt van FSC-hout	44%	29%	27%
Een Fairtrade tas of accessoires voor in huis	38%	29%	33%
Speelgoed gemaakt van FSC-hout	36%	21%	43%
Eten en drinken in restaurant (bijv koffie, thee, MSC-vis)	32%	36%	32%
Cosmetica producten (bijvoorbeeld zeep)	19%	27%	54%
Kleding met het Made-By of Fair Wear keurmerk	13%	38%	49%

De panelleden is gevraagd van de Fairtrade producten die ze wel eens kopen aan te geven hoe vaak ze deze kopen. Het aandeel panelleden dat 5 of meer producten per maand koopt, is het grootst bij etenswaren. Vijftien procent koopt 5 of meer koffie- of theeproducten per maand. Elf procent koopt 5 of meer keer per maand vis met het MSC-keurmerk en ook 11% koopt 5 of meer andere etenswaren per maand. De resultaten van deze vraag staan in tabel 2.

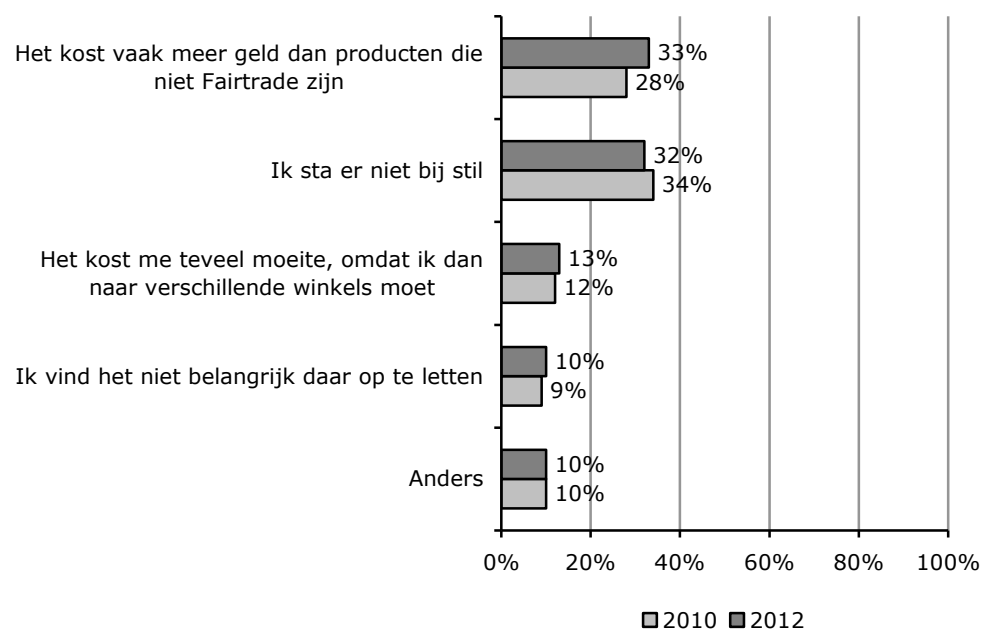
Tabel 2: Kunt u van de onderstaande Fairtrade producten aangeven hoeveel u er per maand koopt?

	5 of meer producten per maand	1 tot 5 producten per maand	Minder dan 1 product per maand	Weet niet	N =
Suiker, chocolade en ander snoep	6%	37%	50%	8%	248
Koffie, thee	15%	43%	36%	6%	203
Vis met het MSC-keurmerk	11%	55%	27%	7%	190
Andere etenswaren dan koffie, thee / suiker, chocolade, snoep / vis	11%	41%	40%	7%	183
Meubels gemaakt van FSC-hout	0%	-	82%	17%	185
Een Fairtrade tas of accessoires voor in huis	0%	-	85%	14%	150
Speelgoed gemaakt van FSC-hout	0%	-	78%	21%	151
Eten en drinken in restaurant (bijv koffie, thee, MSC-vis)	-	19%	70%	10%	134
Cosmetica producten (bijvoorbeeld zeep)	0%	13%	74%	13%	78
Kleding met het Made-By of Fair Wear keurmerk	0%	-	80%	17%	54

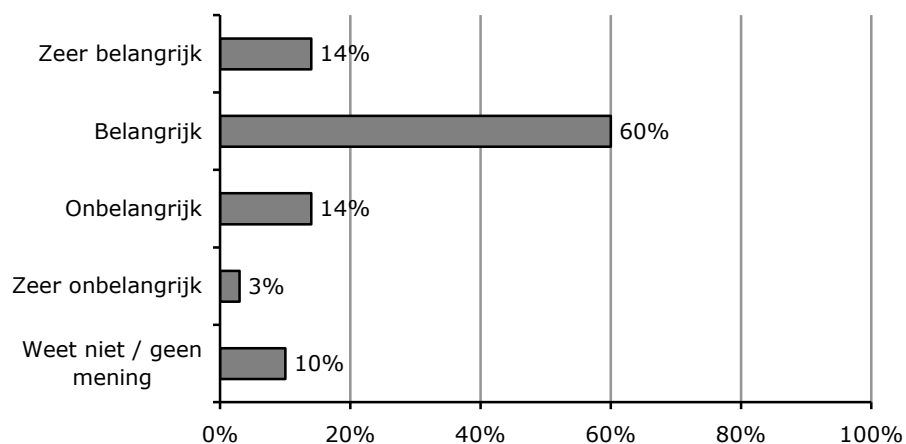
De panelleden die hebben aangegeven geen Fairtrade producten te kopen is gevraagd waarom ze deze (nog) niet kopen. De meest genoemde redenen zijn dat het vaak meer geld kost dan producten die niet Fairtrade zijn (33%, 2010: 28%) en dat ze er niet bij stil staan (32%, 2010: 34%). Een klein aantal panelleden geeft in de categorie "anders" aan de Fairtrade producten minder lekker te vinden. Een andere genoemde reden is dat men zelf geen boodschappen doet. De resultaten van deze vraag staan in figuur 3.

Figuur 3: Wat is de belangrijkste reden waarom u (nog) geen Fairtrade producten koopt? (20120: n = 72, 2010: n = 187)

Alle panelleden is gevraagd hoe belangrijk ze het vinden dat ze in Nieuwegein Fairtrade producten kunnen kopen. Veertien procent vindt dit zeer belangrijk en 60% vindt dit belangrijk. Veertien procent vindt het onbelangrijk en 3% zeer onbelangrijk. Tien procent weet het niet / heeft geen mening. De resultaten van deze vraag staan in figuur 4.

Figuur 4: Hoe belangrijk vindt u het dat u in Nieuwegein Fairtrade producten kunt kopen? (n = 584)

Millenniumdoelen

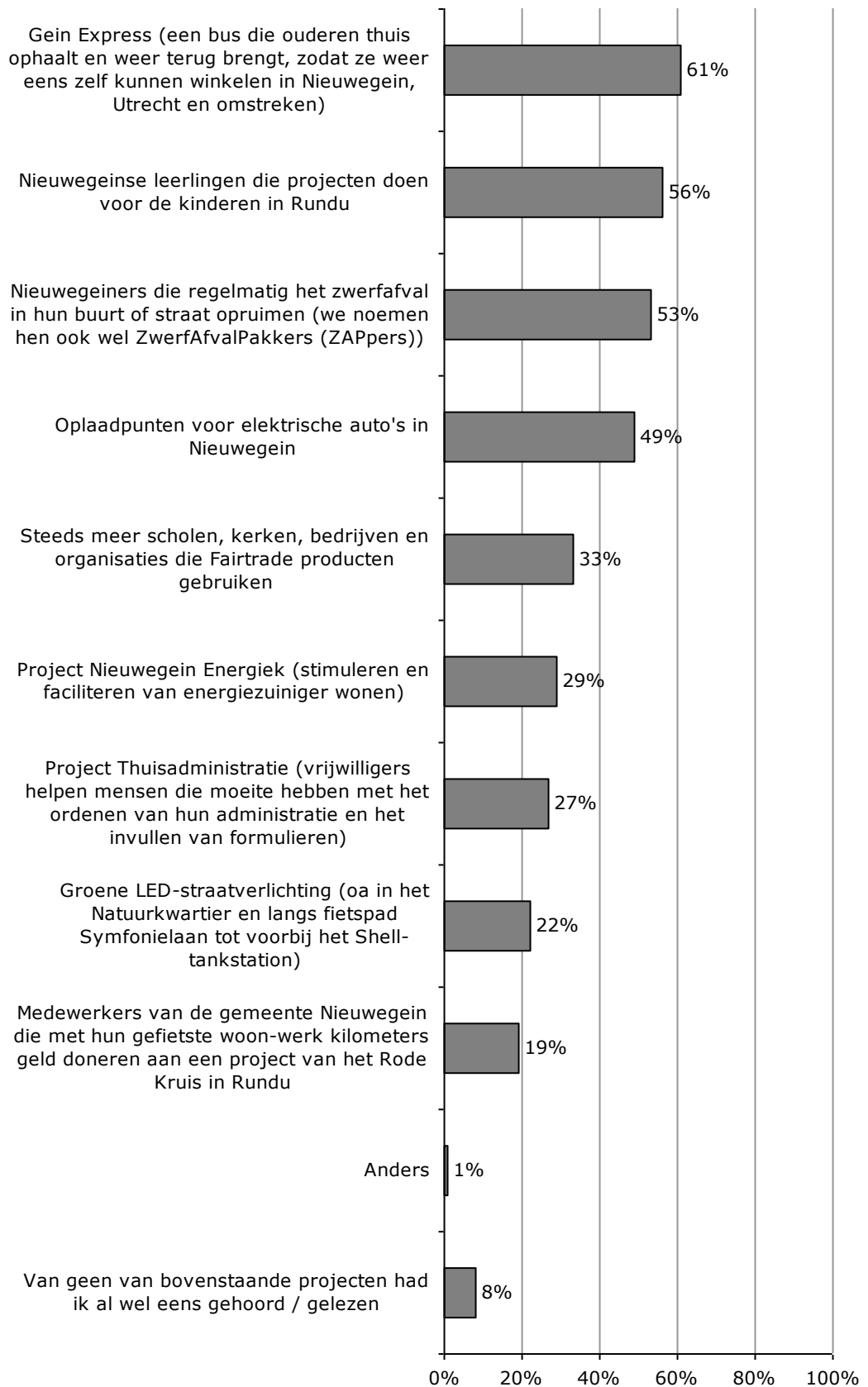
"Eerlijke handel is één van de millenniumdoelen. Dit zijn acht concrete doelen om vóór 2015 armoede, ziekte en honger in de wereld terug te dringen. De doelen zijn in 2000 vastgesteld door de regeringsleiders van 189 landen op de 'Millennium Top' van de Verenigde Naties.

Nieuwegein is Millennium Gemeente en probeert op diverse manieren een bijdrage te leveren aan het realiseren van deze doelen. Het stimuleren van Fairtrade in Nieuwegein, het uitvoeren van HIV/Aids-projecten in Rundu en het stimuleren van energiebesparing zijn voorbeelden hiervan."

De panelleden is gevraagd van een aantal projecten / activiteiten in Nieuwegein (die onder de Millenniumdoelen vallen) aan te geven of ze er wel eens van gehoord / gelezen hebben. Het meest bekend zijn de Gein Express (61%), Nieuwegeinse leerlingen die projecten doen voor kinderen in Rundu (56%) en Nieuwegeiners die regelmatig zwerfafval in hun buurt of straat opruimen (53%). Acht procent van de panelleden kent geen van de genoemde projecten. De resultaten van deze vraag staan in figuur 5.

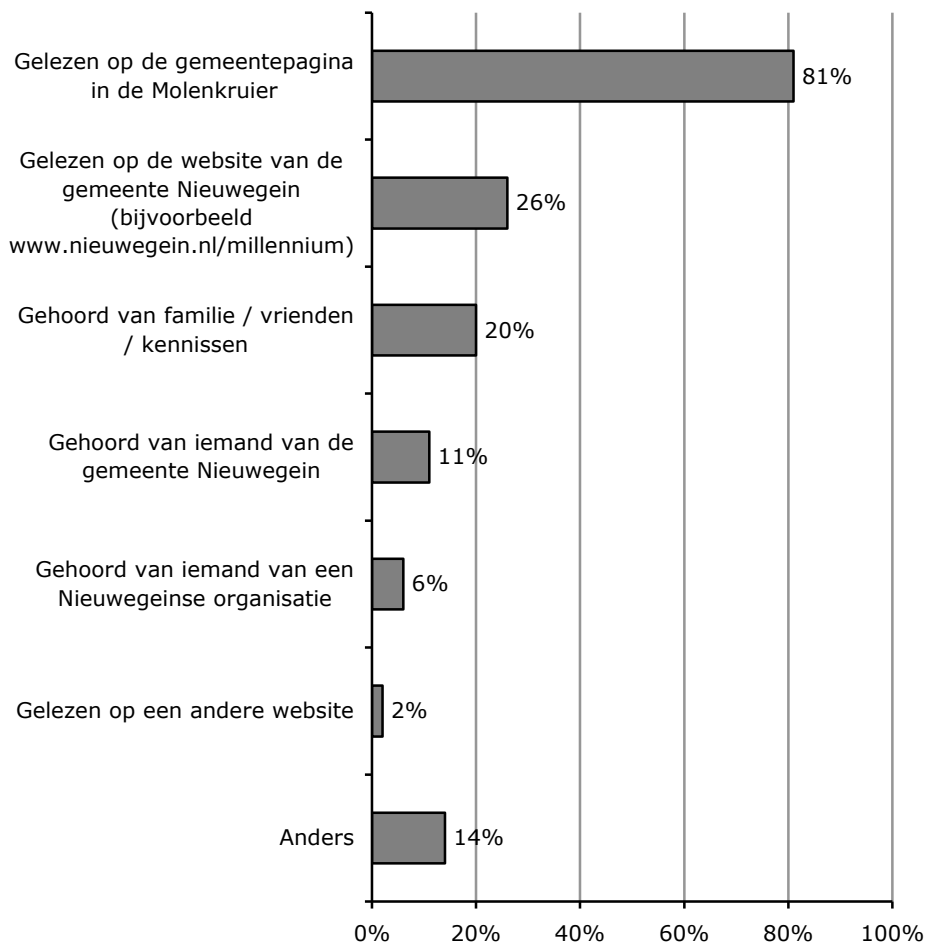
Figuur 5: Kunt u aangeven van welke projecten / activiteiten in Nieuwegein (die onder de Millenniumdoelen vallen) u wel eens gehoord / gelezen hebt? (n = 584)

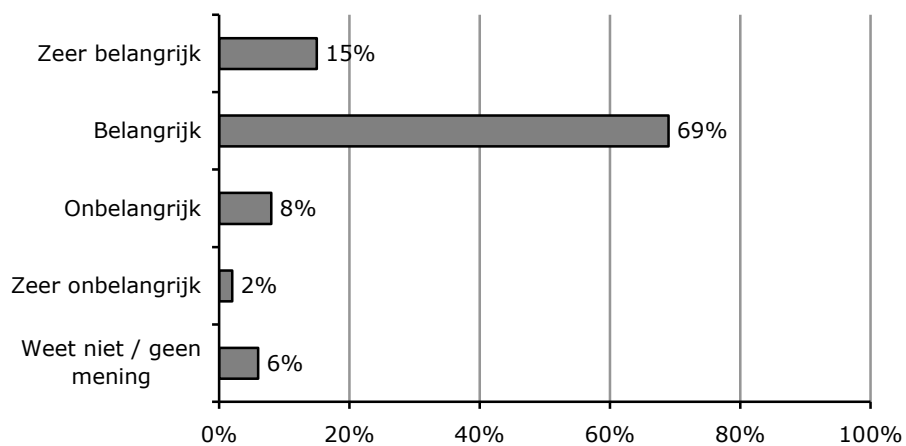
De panelleden die van één of meer van de genoemde projecten gehoord hebben is gevraagd hoe ze van dit project / deze projecten hebben gehoord. De meest genoemde bron is de gemeentepagina in de Molenkruier (81%). Veertien procent geeft aan op een andere manier van de projecten gehoord te hebben; onder andere 4% via een krant, 2% via een school of kerk en 1% was zelf bij een project betrokken. De resultaten van deze vraag staan in figuur 6.

Figuur 6: Hoe heeft u gehoord van dit project / deze projecten? (n = 536)

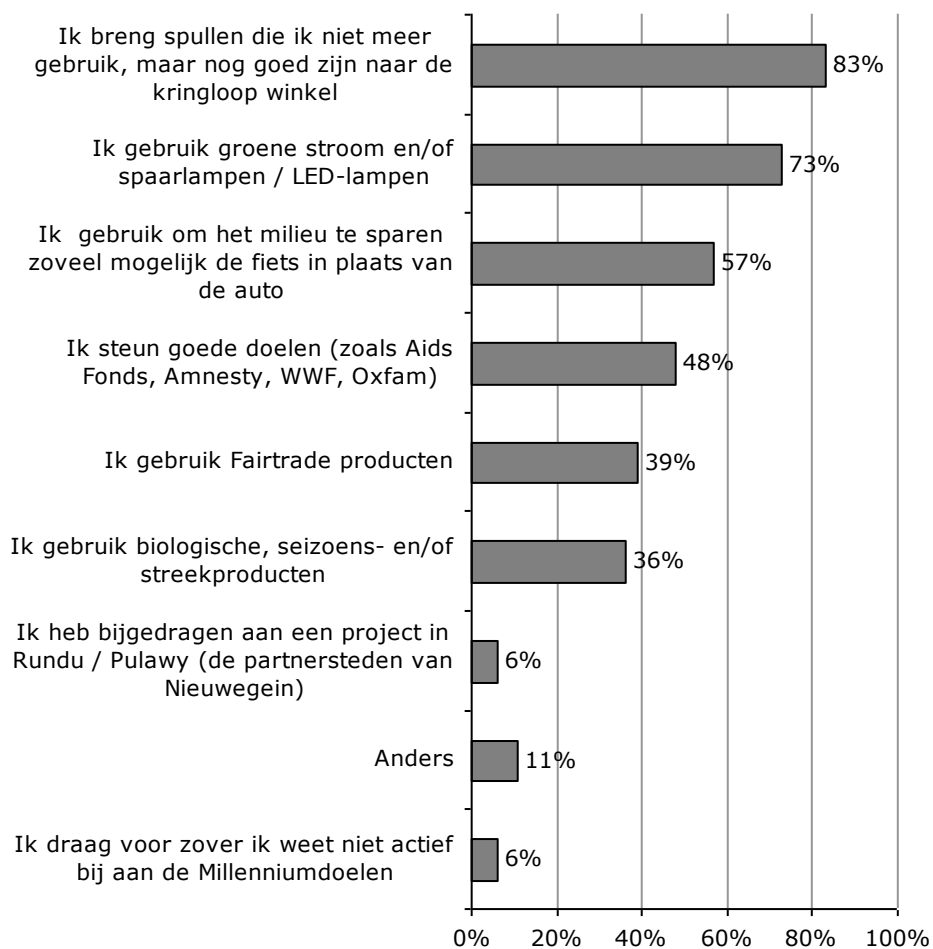
Van de panelleden vindt 15% het zeer belangrijk dat Nieuwegein (gemeente, bedrijven / organisaties en inwoners) zich actief inzet voor de Millenniumdoelen; 69% vindt dit belangrijk. Acht procent vindt het onbelangrijk en 2% vindt het zeer onbelangrijk. Zes procent weet het niet / heeft geen mening. De resultaten van deze vraag staan in figuur 7.

Figuur 7: Hoe belangrijk vindt u het dat Nieuwegein (gemeente, bedrijven / organisaties en inwoners) zich actief inzet voor de Millenniumdoelen? (n = 584)

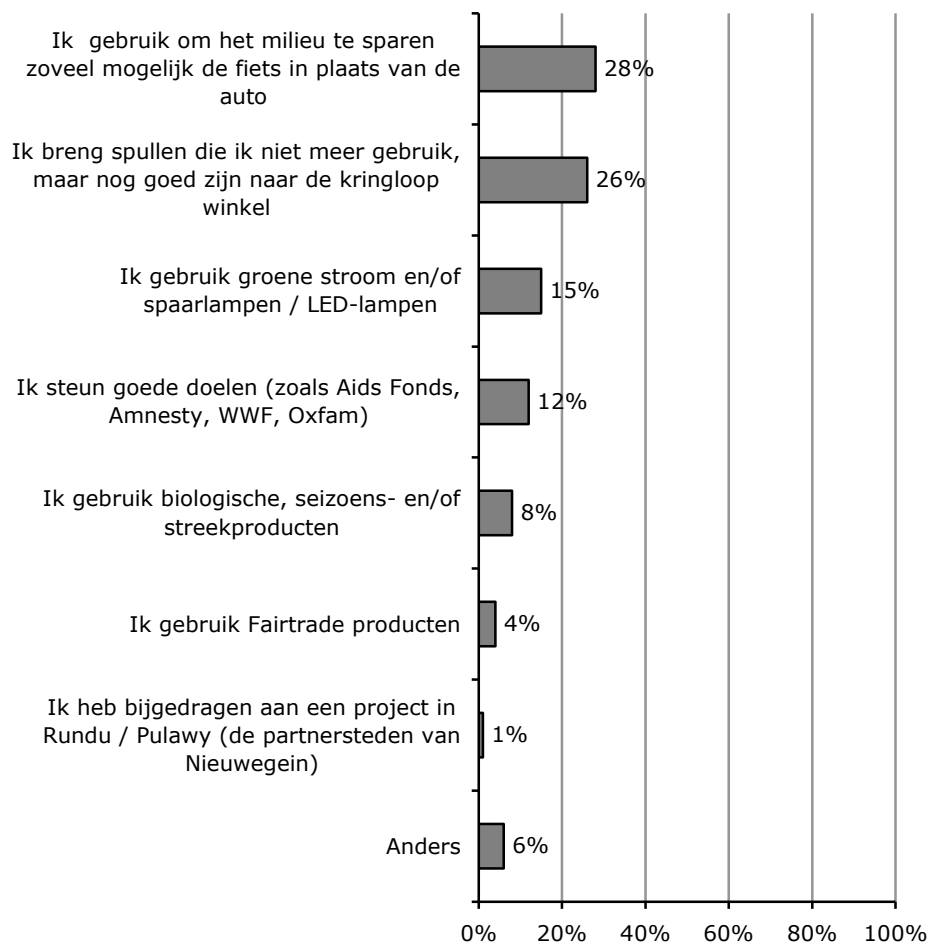
"We zijn benieuwd of en hoe u zelf actief bijdraagt aan de Millenniumdoelen. Onderstaande activiteiten zijn voorbeelden van hoe u zelf kunt bijdragen aan de Millenniumdoelen." Het meest genoemd zijn "ik breng spullen die ik niet meer gebruik, maar nog goed zijn naar de kringloopwinkel" (83%) en "ik gebruik groene stroom en/of spaarlampen / LED-lampen" (73%). Elf procent draagt op een andere manier bij aan de Millenniumdoelen (onder andere 3% door afval te scheiden, 2% door zuinig met energie om te gaan en 1% door vegetarisch te eten). De resultaten van deze vraag staan in figuur 8.

Figuur 8: Hoe draagt u zelf bij aan de Millenniumdoelen? (n = 584)

De panelleden die bijdragen aan de Millenniumdoelen is gevraagd op welke bijdrage ze het meest trots zijn. Het meest genoemd zijn "ik gebruik om het milieu te sparen zoveel mogelijk de fiets in plaats van de auto" (28%) en "ik breng spullen die ik niet meer gebruik, maar nog goed zijn naar de kringloopwinkel" (26%). De resultaten van deze vraag staan in figuur 9.

Figuur 9: Op welke millenniumbijdrage bent u het meest trots? (n = 513)

De panelleden is gevraagd waarom ze het meest trots zijn op de door hun genoemde Millenniumbijdrage. Niet alle panelleden hebben een reden ingevuld. Van de panelleden die wel een reden hebben ingevuld is gekeken welke redenen het meest genoemd zijn.

"Ik gebruik om het milieu te sparen zoveel mogelijk de fiets". Genoemde redenen:

- Het is goed voor mezelf (conditie) (14%);
- Het is goed voor het milieu (13%);
- Ik ben niet trots (ik vind het normaal) (10%);
- Ik moet er moeite voor doen (8%);
- Het is goed voor de portemonnee (6%).

“Ik breng de spullen die ik niet meer gebruik, maar nog goed zijn naar de kringloopwinkel”. Genoemde redenen:

- Anderen hebben er nog iets aan (17%);
- Ik ben niet trots (ik vind het normaal) (14%);
- Ik vind het belangrijk om te recyclen (13%).

“Ik gebruik groene stroom en/of spaarlampen/LED-lampen”. Genoemde redenen:

- Het is goed voor het milieu (13%);
- Het scheelt geld (6%);
- Ik ben niet trots (ik vind het normaal) (6%).

“Ik steun goede doelen”. Genoemde redenen:

- Ik ben niet trots (ik vind het normaal) (10%).

“Ik gebruik biologische, seizoens- en/of streekproducten”. Genoemde redenen:

- Het heeft dichtbij effect (14%).

“Ik gebruik Fairtrade producten”. Genoemde redenen:

- Ik vind eerlijke handel belangrijk (27%).

Bedrijven & organisaties en duurzaamheid

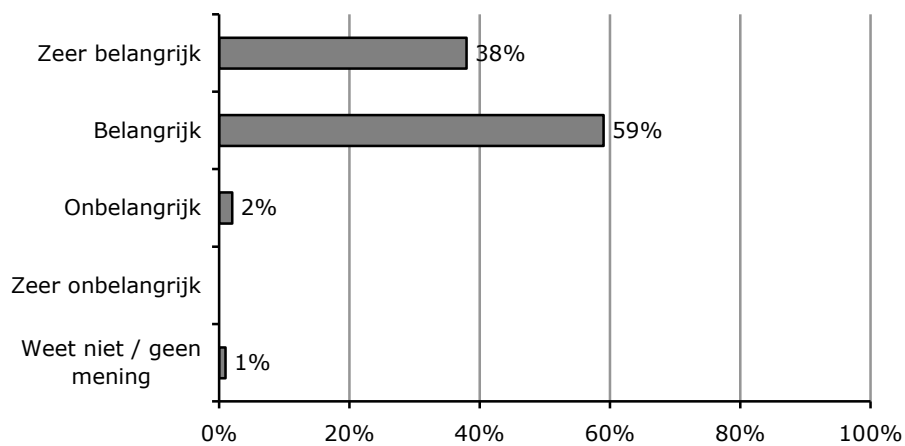
“Steeds meer ondernemers zien in dat behalve winst maken, ook de aandacht voor mens en milieu belangrijk is. Als een bedrijf of organisatie verantwoordelijkheid neemt voor de effecten van hun bedrijfsactiviteiten op mens en milieu, dan noemen we dat maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO).

In Nieuwegein zijn er al veel bedrijven en organisaties die maatschappelijk verantwoord ondernemen, zowel wat betreft hun interne bedrijfsvoering als bij het leveren van hun producten en diensten. Zo zijn er steeds meer bedrijven die een deel van hun werknemers uit de bijstand of sociale werkvoorziening (WSW) rekruteren, die zo min mogelijk producten willen verwerken of verkopen waar kinderarbeid aan te pas komt of waarvan de medewerkers vrijwilligerswerk doen bij Nieuwegeinse organisaties en verenigingen. Supermarkten dekken hun koel- en vriesafdelingen af om energie te besparen en in steeds meer kantoren staan alleen meubels van gecertificeerd hout en schenken ze Fairtrade koffie en thee. Het gebruik van energiezuinige verlichting en gerecycled papier is ook bijna standaard.

De volgende vragen gaan over maatschappelijk verantwoord ondernemen.”

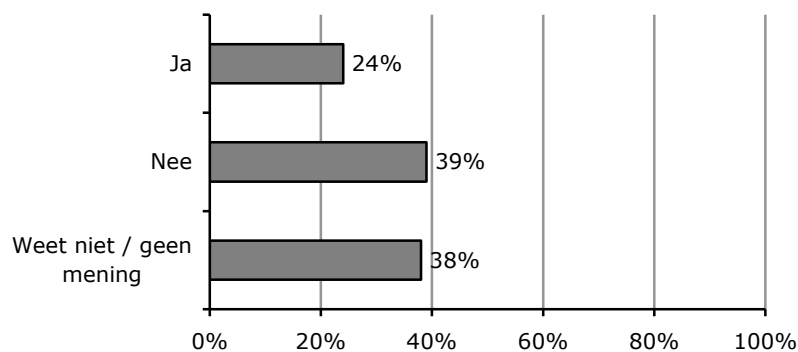
Ruim eenderde (38%) van de panelleden vindt het zeer belangrijk dat Nieuwegeinse bedrijven en organisaties ook rekening houden met mensen en milieu, 59% vindt dit belangrijk. Twee procent vindt dit onbelangrijk en één procent weet het niet / heeft geen mening. De resultaten van deze vraag staan in figuur 10.

Figuur 10: Hoe belangrijk vindt u het dat Nieuwegeinse bedrijven en organisaties ook rekening houden met mens en milieu? (n = 584)

Van de panelleden kent 24% bedrijven of organisaties in Nieuwegein die ook rekening houden met mens en milieu. Bijna vier op de tien panelleden (39%) kent geen bedrijven / organisaties die rekening houden met mens en milieu. Van de panelleden zegt 38% het niet te weten. De resultaten van deze vraag staan in figuur 11.

Figuur 11: Kent u bedrijven of organisaties in Nieuwegein die ook rekening houden met mens en milieu? (n = 584)

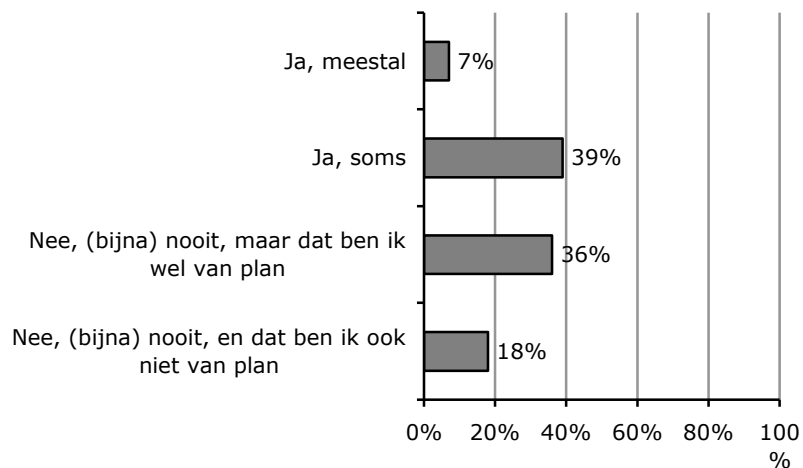
De panelleden die bedrijven of organisaties in Nieuwegein kennen die ook rekening houden met mens en milieu is gevraagd welke bedrijven dit zijn en hoe ze rekening houden met mens en milieu. De meeste panelleden hebben alleen het bedrijf en/of de organisatie genoemd die ze kennen, maar niet op welke manier ze rekening houden met mens en milieu. Het meest genoemd zijn:

- De gemeente Nieuwegein (41%);
- Diverse supermarkten (20%);
- De Wereldwinkel (16%);
- Scholen (8%);
- Sportverenigingen (7%);
- De kringloopwinkel (7%);
- MOvector (6%);
- Kerken (6%).

Daarnaast zijn nog 60 andere bedrijven en organisaties in Nieuwegein genoemd.

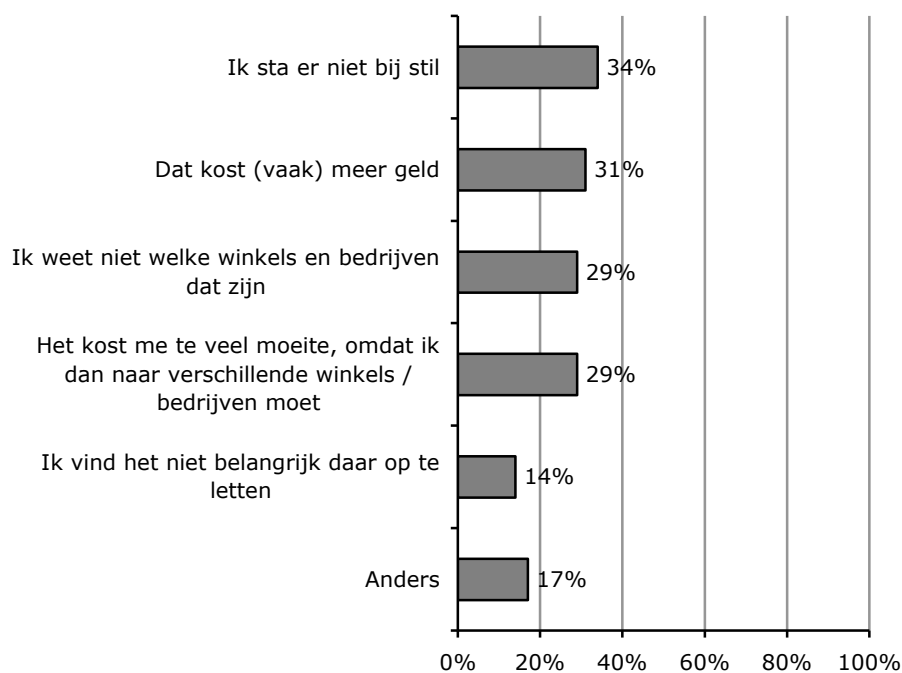
Zeven procent van de panelleden kiest bij hun aankopen meestal bewust voor een winkel of bedrijf dat ook rekening houdt met mens en milieu, 39% doet dit soms. Eenderde (36%) van de panelleden kiest (bijna) nooit bewust voor een winkel of bedrijf dat ook rekening houdt met mens en milieu, maar is dit wel van plan. Achttien procent geeft aan hier (bijna) nooit bewust voor te kiezen en dit ook niet van plan te zijn. De resultaten van deze vraag staan in figuur 12.

Figuur 12: Kiest u bij uw aankopen bewust voor een winkel of bedrijf dat ook rekening houdt met mens en milieu? (n = 584)

De panelleden die bij hun aankopen niet bewust kiezen voor een winkel of bedrijf dat ook rekening houdt met mens en milieu, en dit ook niet van plan zijn, is gevraagd waarom ze hier niet voor kiezen. De meest genoemde reden is dat ze er niet bij stil staan (34%) en dat het (vaak) meer geld kost (31%). In de categorie "anders" zijn de uitspraken te divers om algemene uitspraken over te kunnen doen. De resultaten van deze vraag staan in figuur 13.

Figuur 13: Waarom kiest u bij uw aankopen niet voor een winkel of bedrijf dat ook rekening houdt met mens en milieu? (n = 104)

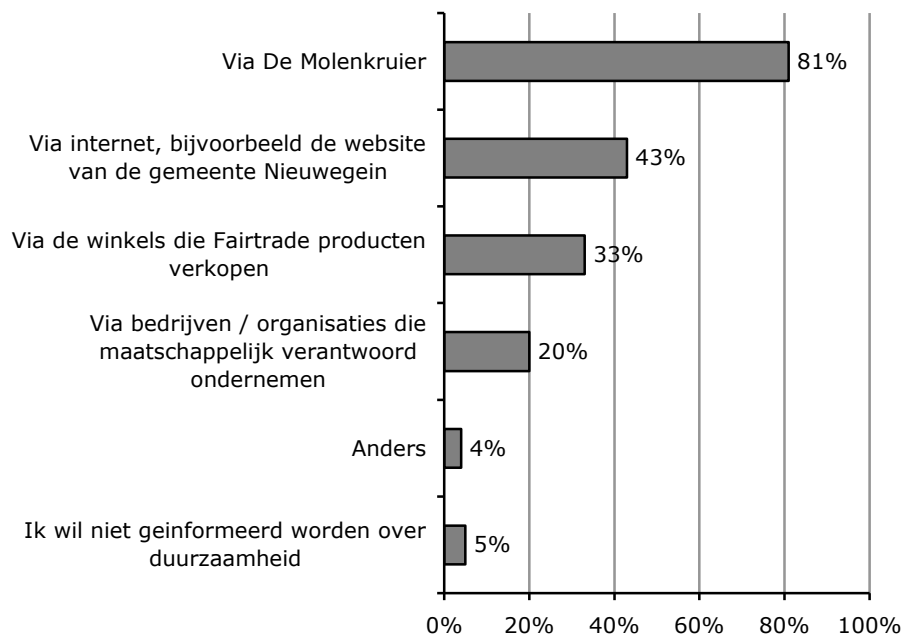

Tot slot

De panelleden is gevraagd hoe ze geïnformeerd willen worden over duurzaamheid in Nieuwegein (Fairtrade / Millenniumdoelen / Maatschappelijk verantwoord ondernemen). Meer dan driekwart (81%) van de panelleden geeft aan via De Molenkruier geïnformeerd te willen worden en 43% via internet, bijvoorbeeld de website van de gemeente Nieuwegein. Vijf procent wil niet geïnformeerd worden over deze onderwerpen. In de categorie "anders, namelijk" heeft 1% aangegeven via e-mail geïnformeerd te willen worden. De resultaten van deze vraag staan in figuur 14.

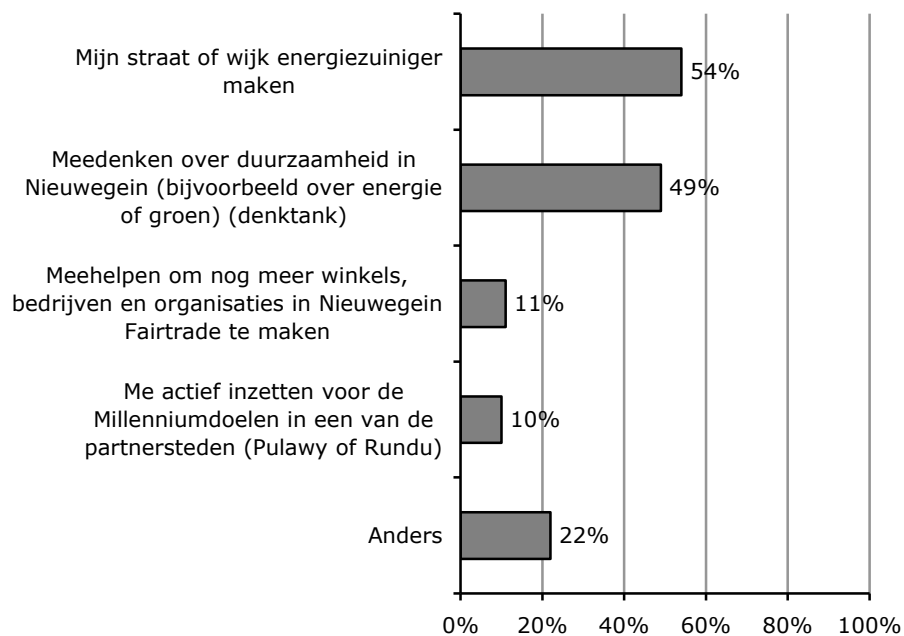
Figuur 14: Hoe wilt u geïnformeerd worden over duurzaamheid in Nieuwegein (Fairtrade / Millenniumdoelen / Maatschappelijk verantwoord ondernemen)? (n = 584)

“De gemeente Nieuwegein is benieuwd of u ook zelf een actieve bijdrage zou willen leveren aan duurzaamheid.” Een kwart (25%) heeft hierin interesse. Een derde (31%) heeft hier geen interesse in en 44% weet het niet.

De panelleden die interesse hebben in het zelf leveren van een actieve bijdrage aan duurzaamheid, is gevraagd hoe ze samen met andere Nieuwegeiners een actieve bijdrage willen leveren. Ruim de helft (54%) wil de straat of wijk energiezuiniger maken en 49% wil meedenken over duurzaamheid in Nieuwegein (bijvoorbeeld over energie of groen) (denktank). De resultaten van deze vraag staan in figuur 15.

Figuur 15: Op welke manier zou u samen met andere Nieuwegeiners een actieve bijdrage willen leveren aan duurzaamheid? (n = 146)

Het Inwonerspanel

In 2006 is er een digitaal panel van Nieuwegeinse inwoners gevormd, het huidige Inwonerspanel. Het Inwonerspanel bestaat uit een min of meer vaste groep Nieuwegeinse van 12 jaar en ouder, die via internet reageert op actuele onderwerpen. Omdat het een bestaand panel is en het proces gedigitaliseerd is, krijgen we als gemeente snel een beeld van wat er leeft onder de Nieuwegeinse bevolking. Met deze informatie kunnen we het gemeentelijke beleid verbeteren. Uiteraard beschikt niet iedereen in Nieuwegein over een computer met e-mail en internet, waardoor niet iedereen kan meedoen. Maar wanneer wij kijken naar de persoonskenmerken geslacht en woonwijk dan zien we dat het Inwonerspanel een goede afspiegeling is van de totale volwassen Nieuwegeinse bevolking. Bij leeftijd is er sprake van een redelijk goede afspiegeling van 18 tot 80 jaar. De groep 18-39 is wat ondervertegenwoordigd; de groep 50-69 oververtegenwoordigd. De wervingscampagne voor het werven van jongeren voor het panel loopt nog.